

15.1.2021

Asia: VN/26278/2020

Ympäristöministeriön lausunto valtioneuvoston periaatepäätöksestä meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä

Ympäristöministeriö kiittää tilaisuudesta lausua valtioneuvoston periaatepäätöksestä meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä.

Ympäristöministeriö pitää periaatepäätöstä yleisesti kannatettavana ja perusteltuna. Hallituksen Suomelle asettama 2035 hiilineutraaliustavoite on erittäin kunnianhimoinen ja vaatii toimia kaikilla sektoreilla. Ympäristöministeriö on ollut edustettuna fossiilittoman liikenteen työryhmässä, jonka työ on pohjustanut tämän periaatepäätöksen tekemistä.

Suomen sisäisen meri- ja sisävesiliikenteen hiilidioksidipäästöt muodostavat noin neljä prosenttia kotimaan liikenteen hiilidioksidipäästöistä. Suomen ja ulkomaiden välisen meriliikenteen tavarakuljetusten hiilidioksidipäästöt olivat vuonna 2017 yhteensä 5,67 Mt. Hiilidioksidipäästöt muodostavat Suomen laskentamallissa 99 % kasvihuonekaasupäästöistä.

Tulevaisuudessa niin kotimaan vesiliikenteen kuin Suomen ja ulkomaiden välisen meriliikenteen päästöjen arvioidaan vähenevän nykyisestä tasosta muun muassa alusten energiatehokkuuden parantumisen sekä ympäristösääntelyn kiristymisen vuoksi. Arviot päästömäärien kehityksestä ovat kuitenkin epätarkkoja, ja esimerkiksi keväällä 2020 alkanut maailmanlaajuinen koronaviruspandemia vaikuttaa myös Suomen merikuljetuksiin ja siten meriliikenteen päästöihin.

Ympäristöministeriö pitää kannatettavana, että Suomi on ajanut IMO:ssa kansainväliseen merenkulkuun kunnianhimoisia päästövähennystavoitteita ja tiukkaa aikataulua päästövähennystoimien käyttöönottoon. Maailmanlaajusten toimien ohella Suomen tulee edistää aktiivisesti myös EU:n toimia merenkulun päästöjen vähentämiseksi. Kansainväliset toimet meriliikenteen päästöjen vähentämiseksi olisivat onnistuessaan kaikkein vaikuttavimpia päästöjen vähentämisen näkökulmasta. Ympäristöministeriä katsoo myös aiheelliseksi, että Suomi ajaa pitkän aikavälin toimenä kauppamerenkulun polttoaineiden verovapaudesta luopumista, ja fossiilisiin polttoaineisiin kohdistuvaa maailmanlaajuisia veroa tai maksua.

Ympäristöministeriö kiinnittää huomiota, että merenkulun päästöjä voidaan vähentää lopulta vain päästöttömiin voimanlähteisiin siirtymisellä, kun kaikki alusten tekniikkaan ja operatiiviseen toimintaan sekä liikennejärjestelmään liittyvät keinot on käytetty. Alusten keskimääräinen käyttöikä on noin 25–30 vuotta, joten vaihtoehtoisten voimanlähteiden käyttöönoton ja niiden jakeluinfraktuurin kehityksen tulisi tapahtua nopealla aikataululla. On syytä kohdistaa lisää tutkimus- ja innovaatorahoitusta kokonaan uusien merenkulun polttoaineiden kuten metanolin, vedyn, ammoniakkin ja synteettisten polttoaineiden sekä niiden vaatimien alusteknologioiden kehitystyöhön.

Ympäristöministeriö pitää kannatettavana laatia selvitys meriliikenteen sähköistymisestä ja akkukäyttöisten alusten käytön mahdollisuuksista kotimaan lähiliikenteessä sekä sen edellyttämän latausinfrastruktuurin kehittämistarpeista Suomen satamissa. Samassa yhteydessä tulisi arvioida pidemmän aikavälin mahdollisuudet muidenkin meriliikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien, erityisesti vedyn ja biopolttoaineiden, hyödyntämiseen Suomen kauppamerenkulussa.

Ympäristöministeriö pitää kannatettavana, että periaatepäätöksen täytäntöönpanon etenemistä seurataan puolivuositain ilmasto- ja energiapoliittisessa ministerityöryhmässä.

Ympäristöministeriö toteaa, ettei sillä ole muuta huomautettavaa lausunto valtioneuvoston periaatepäätöksestä meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.

Ylijohtaja Leena Ylä-Mononen

Erityisasiantuntija Ville Laasonen